

КОРИСНА ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ТРАНС ШУКАЧІВ(-ОК) ПРИТУЛКУ, БІЖЕНЦІВ(-ОК) ТА МІГРАНТІВ(-ОК) В ЛИТВІ

Підготували: Єва Лаугаліте (вони/їх)
Дизайн: Саша Кохан (він/його)

Підготовлено в рамках проекту «Bridging Gaps: Strengthening Support and Inclusivity for Trans Migrants in Lithuania», який реалізує Trans Autonomija. Проект фінансував Transgender Europe (TGEU).

2024 Вільнюс

Ми розуміємо, що переїзд до нової країни може спричинити багато труднощів, із якими може бути ще важче впоратися, якщо немає спільноти навколо та розуміння, де шукати підтримки та допомоги. Цей посібник має на меті служити ресурсом для шукачів(-ок) притулку, біженців(-ок) та мігрантів(-ок), які прибули до Литви. І допомогти їм знайти необхідну інформацію, визначити організації, до яких можна звернутися у складних ситуаціях, і отримати доступ до юридичної, психологічної, матеріальної чи іншої допомоги.

У цьому посібнику ви знайдете:

- ✦ інформацію про доступ до замісної гормональної терапії в Литві;
- ✦ перелік неурядових організацій, що пропонують різні види підтримки людям, які прибувають до Литви;
- ✦ контакти організацій, які можуть допомогти у випадках неправомірної поведінки на робочому місці, дискримінації, домашнього насильства тощо;
- ✦ список ЛГБТК+ організацій та ініціатив, що діють у Литві, які можуть допомогти знайти спільноту.

Транс-специфічні послуги Доступ до послуг охорони здоров'я

У Литві доступ до замісної гормональної терапії (ЗГТ) можна отримати через державну систему охорони здоров'я або приватно. Проте жодні інші медичні послуги, необхідні трансгендерним особам, такі як хірургічні процедури, у Литві не регулюються законом.

Для отримання ЗГТ у Литві необхідно мати діагноз F64.0. Щоб отримати доступ до ЗГТ через державну систему охорони здоров'я, **рекомендується спочатку проконсультуватися з лікарем загальної практики або психіатром в амбулаторії**, щоб отримати направлення до психіатра третинного рівня (важливо, щоб у причині направлення був вказано точний діагноз F64. 0). За направленням можна записатися на консультацію психіатра у клініку Сантарос (Santaros) у Вільнюсі або у Каунаську клініку (Kauno Klinikos). Ці лікарні надають медичні послуги, необхідні для отримання ЗГТ, однак, теоретично ці послуги також можна отримати у клініках інших міст, наприклад, у Клайпеді або Шяуляї.

Під час консультації психіатр збирає інформацію про сім'ю, життя та соціальне походження особи, оцінює психічне здоров'я та поведінкові розлади (застосовується диференційна діагностика, тобто порушення психічного здоров'я можуть продовжити процес встановлення діагнозу). Також психіатр може направити вас до генетика для подальшої консультації. Отримання діагнозу зазвичай займає від одного до кількох візитів.

Після встановлення діагнозу і за згодою особи, психіатр направляє її на **консилиум спеціалістів**. До складу цієї ради входять не менше чотирьох лікарів, у тому числі не менше одного психіатра, одного ендокринолога, одного акушера-гінеколога та/або уролога.

Комісія розглядає індивідуальні потреби та очікування від переходу, а також готує «всебічний план лікування та моніторингу», який включає призначення гормональної терапії.

При отриманні послуг через державну систему охорони здоров'я відвідування лікарів і відповідні обстеження (наприклад, ендокринологічне обстеження) є безкоштовними для всіх застрахованих осіб. Однак люди повинні платити за ліки самі. Доступ до державних медичних послуг у Литві мають усі особи, які мають дозвіл на проживання в країні (включно зі статусом біженця чи статусом додаткового захисту). На жаль, цей доступ недоступний для шукачів притулку, осіб, чиї заяви про надання притулку було відхилено, та нелегальних мігрантів.

Ці послуги доступні лише неодруженим повнолітнім особам.

Заклади охорони здоров'я не зобов'язані надавати послуги усного перекладу. Тому, записуючись на прийом до лікаря, рекомендується зв'язатися з адміністрацією медичного закладу, щоб дізнатися, чи володіє лікар зрозумілою для вас мовою. Іноді таку інформацію можна знайти в інтернеті. Під час візиту до лікаря за потреби можна скористатися додатками для перекладу (наприклад, Google Translate). Ви також можете звернутися за допомогою з усним перекладом до неурядових організацій, перелічених нижче.

Щоб отримати інформацію про те, як отримати доступ до гормональної терапії в приватному порядку або про транс дружніх лікарів, які працюють у державних клініках, зв'яжіться з нами електронною поштою за адресою

transautonomija@gmail.com.

Доступ до зміни документів

Литва не прийняла правової бази для юридичного визнання гендеру. Тому трансгендерні особи повинні звертатися до суду для зміни свого імені, прізвища, гендерного маркера та ПІБ в офіційних документах (у Литві перша цифра ПІБ вказує на стать, присвоєну при народженні).

Наскільки відомо Trans Autonomija, у Литві ще не було випадків, коли іноземні громадяни, які проживають у країні, намагалися змінити свої документи. Зараз Trans Autonomija працює над визначенням практичних можливостей зміни документів для іноземців. Ця публікація буде оновлена, щойно буде доступна додаткова інформація.

Неурядові організації

Нижче наведено перелік неурядових організацій, які надають правову, соціальну, психологічну, матеріальну та гуманітарну допомогу особам, які прибувають до Литви.

Sienos Grupė

Послуги, які надає організація:

- ✦ Послуги, які надає організація:
- ✦ гуманітарна допомога шукачам притулку, які нелегально перетнули кордон;
- ✦ ваучери на харчування доступні після заповнення онлайн-форми на сайті організації;
- ✦ відкриті простори для мігрантів, шукачів притулку та біженців;
- ✦ соціальний супровід осіб, яким відмовлено у наданні притулку;
- ✦ правова допомога іноземцям у складних ситуаціях, які прибули шукати притулку.

Більше інформації: <https://sienosgrupe.org/en>

✉ info@sienosgrupe.com

☎ +37060871204 (Whatsapp, Signal)

💬 литовська, англійська, за потреби, організація може використовувати мережу перекладачів.

Литовський Червоний Хрест

Послуги, які надає організація:

- ✦ індивідуальні психологічні консультації для дорослих та дітей;
- ✦ групові психоосвітні заняття для дорослих і дітей;
- ✦ допомога у відновленні родинних зв'язків (розшук зниклих безвісти);
- ✦ юридичні консультації з питань притулку та міграції;
- ✦ консультації з питань житла, охорони здоров'я, соціальних виплат, реєстрації місця проживання, навчальних закладів; консультації при працевлаштуванні;
- ✦ дистанційні культурологічні орієнтаційні курси;
- ✦ клуби литовської мови та громадські заходи;
- ✦ допомога з домашніми завданнями для дітей-іноземців у відділеннях Червоного Хреста Литви.

Більше інформації: <https://redcross.lt/en111/>

✉ info@redcross.lt

☎ 111

💬 литовська, англійська, російська. Окрім цього, послуги адаптують до потреб людей (за необхідності запрошуюється перекладач).

Литовський Карітас

Послуги, які надає організація:

- ✦ служби для дітей та сім'ї (денні дитячі центри);
- ✦ відвідування та допомога людям похилого віку, самотнім та особам з інвалідністю в домашньому господарстві, приготуванні їжі, дотриманні особистої гігієни та чистоти;
- ✦ посередництво з державою в таких питаннях як житло, працевлаштування, освіта та в інших потребах;
- ✦ у Вільнюсі – допомога іноземцям, які вивчають литовську мову та прагнуть ширшої соціальної інтеграції через громадські вечори;
- ✦ підтримка людей, як пережили досвід насильства та торгівлі людьми;
- ✦ допомога особам, звільненим із місць позбавлення волі, та їхнім родинам (у Вільнюсі та Каунасі);
- ✦ супові кухні у Вільнюсі, Каунасі, Руклі, Тельшяї, Таураге, Казлу-Руді, Маріямполі з гарячими стравами, чаєм і закусками; окрім цього надається продуктова допомога з урахуванням можливостей місцевого відділення Карітасу;
- ✦ підтримка безпритульних людей у Вільнюсі, Каунасі, Тельші та Маріямполі;
- ✦ допомога з одягом і предметами першої необхідності;
- ✦ допомога у розвитку професійних навичок.

Більше інформації: <https://www.caritas.lt/>

✉ caritas@caritas.lt

☎ +370 (37) 20 54 27

💬 Здебільшого литовська, але можливо спілкування й іншими мовами.

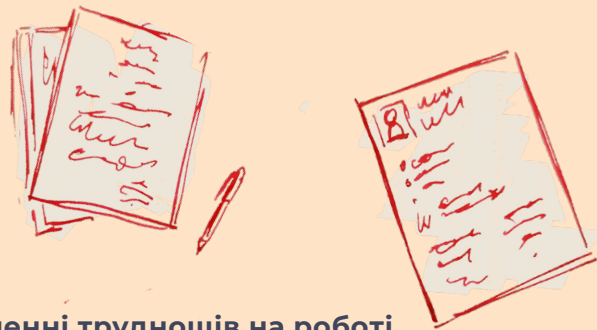
Корисна інформація щодо життя в Литві

Міграційний інформаційний центр (MIC) – надає інформацію, консультації, емоційну підтримку, курси та інші послуги для мігрантів, які проживають у Литві.

Багато корисної інформації про проживання в Литві та запис на консультації можна знайти за адресою <https://micenter.lt/>.

✉ iomvilniusmic@iom.int

☎ 0 800 22922

При виникненні труднощів на роботі

Профспілки

Профспілка першого травня (аббревіатура GIPS) є профспілкою для всіх, хто працює. У цю організацію можуть вступати люди працездатного віку, незалежно від сфери праці, соціального статусу чи громадянства. Профспілка надає консультації з питань трудового права.

Більше інформації: <https://g1ps.lt/en>

✉ konsultacijos@g1ps.lt

☎ литовська, англійська, російська. Також працівники та працівниці докладають зусилля, щоб допомогти людям, які розмовляють іншими мовами.

Конфедерація профспілок Литви (LPSK) є найбільшим профспілковим центром у Литві, що об'єднує 24 різноманітні профспілкові відділення з усієї країни. Надають консультації з питань трудового права та охорони праці. Спілка також проводить дистанційні консультації з питань трудового права за попереднім записом.

Більше інформації: <https://www.lpsk.lt/en/home/>

✉ info@lpsk.lt

☎ литовська, англійська, російська

Альянс профспілок Литви представляє і захищає професійні, трудові, економічні та соціальні права й інтереси працівників і працівниць; надає правову допомогу, представляє інтереси в індивідуальних та колективних трудових спорах; представляє інтереси в судах у справах про адміністративні правопорушення; організовує гуманітарну допомогу (тільки для членів Альянсу).

Більше інформації: <https://aljansas.eu/>

✉ info@aljansas.eu

☎ литовська, англійська, російська

Національна інспекція праці є державною установою, яка надає консультації працівникам та працівницям, їх представникам та представницям, а також іншим особам щодо застосування та виконання законів і нормативних актів, що стосуються Кодексу законів про працю, безпеки та гігієни праці та трудових відносин. Інспекція також розслідує скарги щодо порушень трудових відносин.

Більше інформації: <https://vdi.lrv.lt/lt/?lang=en>

✉ info@vdi.lt

☎ + 370 5 213 9772

☎ литовська, англійська, російська

Якщо стикнулися з експлуатацією або торгівлею людьми

Центр проти торгівлі людьми та експлуатації (KOPŽI)

це національна мережа підтримки, яка надає соціальні, психологічні, юридичні послуги та послуги безпечного житла особам, які стали жертвами експлуатації, сексуального насильства або торгівлі людьми. Послуги надаються безкоштовно.

Більше інформації: <https://anti-trafficking.lt/>

✉ info@anti-trafficking.lt

☎ +37067961617 (гаряча лінія швидкої допомоги, яка доступна на 24/7)

+37066242920 (гаряча лінія для українців та українок)

💬 литовська, англійська, російська

Якщо стикнулися з дискримінацією або порушеннями прав людини

Якщо ви зіткнулися з дискримінаційною ситуацією на основі вашої гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, кольору шкіри, етнічного походження, віку, статі чи будь-якої іншої характеристики вашої особистості, ви можете звернутися до **офісу Омбудсмена з питань рівних можливостей**. Офіс надає консультації, а також приймає та розслідує скарги, пов'язані з дискримінацією.

Більше інформації: <https://lygybe.lt/en/>

✉ lygybe@lygybe.lt

☎ +370 5 205 0640

💬 литовська, англійська, російська

Якщо ви зіткнулися зі зловживанням посадовими обов'язками, бюрократією чи іншими порушеннями прав і свобод людини у сфері державного управління, ви можете звернутися до **парламентських омбудсменів Литви**.

Більше інформації: <https://www.lrski.lt/en/>

✉ ombuds@lrski.lt

☎ 0 800 22100

💬 литовська, англійська, російська

Якщо ви пережили домашнє насильство

<https://visureikalas.lt/> – надає інформацію про домашнє насильство, як забезпечити свою безпеку та куди звернутися за допомогою.

Литовська асоціація реалізації прав жінок (LMTJA) об'єднує жіночі неурядові організації, які керують спеціалізованими комплексними центрами допомоги (SKPC) по всій Литві.

Послуги, які надає організація:

- ✦ консультації та підтримка з питань домашнього насильства особисто, по телефону та онлайн;
- ✦ надання інформації, розробка плану дій та інструкцій щодо судових процесів та гарантованої державою допомоги;
- ✦ психологічні консультації;
- ✦ юридичні консультації з питань розірвання шлюбу, відшкодування збитків, виселення, досудового розслідування насильства в сім'ї та з інших питань, а також допомога в оформленні правових документів (позовів, довідок, запитів, заяв тощо).

Більше інформації:

<https://www.specializuotospagalboscentras.lt/>

☎ 870055516

💬 литовська, англійська, російська

Консультації щодо інфекцій, які передаються статевим шляхом

Асоціація “Деметра” («Demetra»)

Послуги, які надає організація:

- ✦ безкоштовне та анонімне тестування на ВІЛ, сифіліс, гепатити В і С;
- ✦ консультації з питань інфекцій, що передаються статевим шляхом (ІПСШ);
- ✦ для тих, хто не має змоги приїхати особисто, надсилаються безкоштовні набори для самотестування на ВІЛ.
- ✦ направлення до закладів охорони здоров'я та допомога в отриманні необхідного лікування особам, у яких виявлено ВІЛ-інфекцію або які отримали позитивний результат тестування на ВІЛ;
- ✦ безкоштовне розповсюдження презервативів та матеріалів для зниження шкоди: шприців, голок, води для ін'єкцій, дезінфікуючих серветок, засобів гігієни тощо.

Більше інформації: <https://www.demetra.lt/>

✉ demetra@demetra.lt

☎ +370 687 10655

ЛГБТК+ організації та ініціативи

Trans Autonomija – асоціація прав та взаємопідтримки транс людей, яка організовує громадські заходи, проводить тренінги та надає інформацію.

Щоб отримати більше інформації, відвідайте сайт <https://transautonomija.lt/> або сторінки організації в інстаграм та фейсбук.

✉ transautonomija@gmail.com

Національна організація з прав ЛГБТ (LGL) – неурядова організація, що представляє інтереси ЛГБТК+ спільноти в Литві. LGL займається адвокацією та організовує громадські заходи.

Щоб отримати більше інформації, відвідайте сайт <https://www.lgl.lt/en/> або сторінку організації у фейсбук.

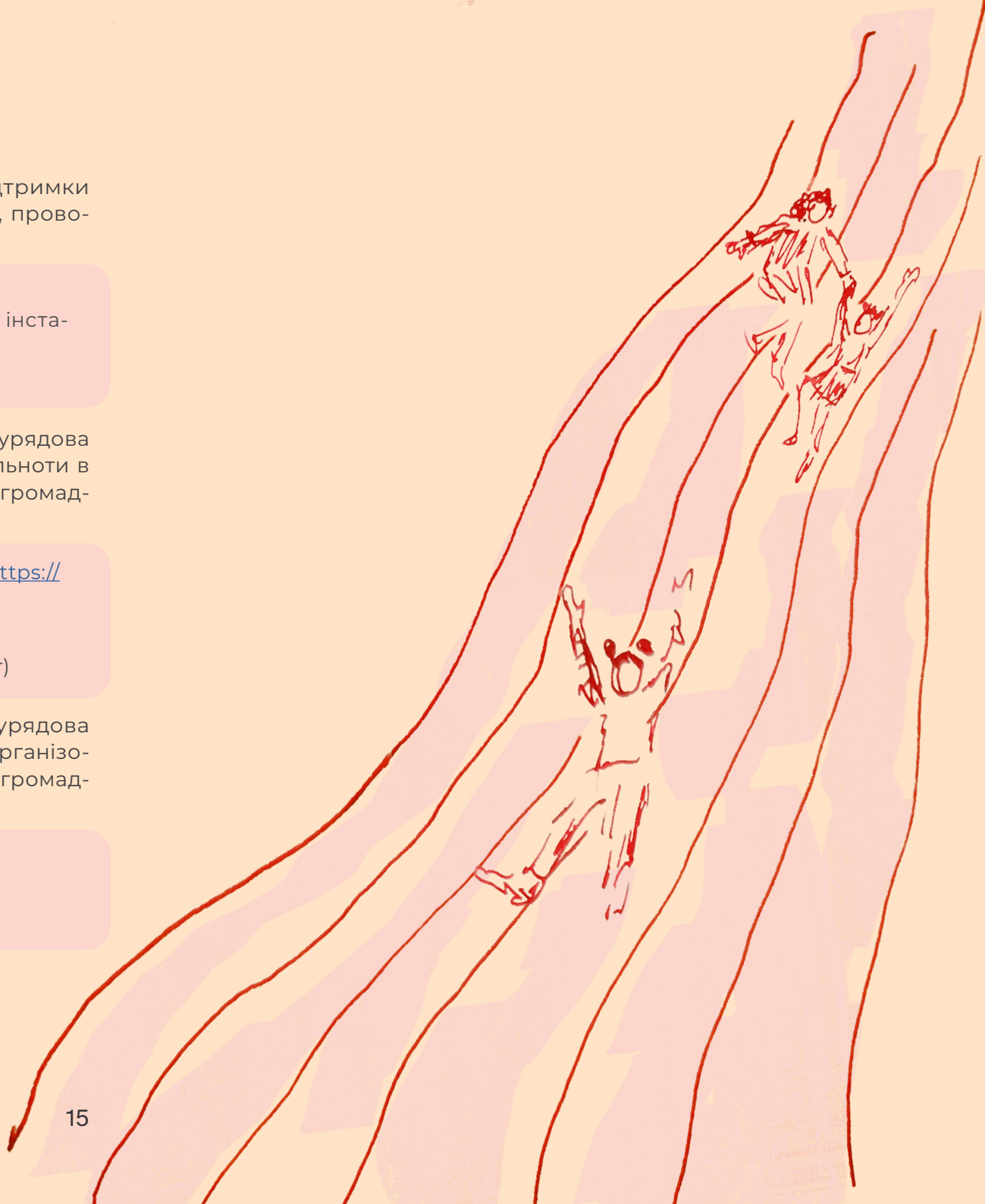
✉ office@gay.lt;

volunteers@gay.lt (for those who wish to volunteer)

Організація толерантної молоді (TYA) – це неурядова правозахисна молодіжна організація. Асоціація організовує соціальні вечори, кінопокази, дискусії та інші громадські заходи.

Щоб отримати більше інформації, відвідайте сайт <https://en.tja.lt/> або сторінку організації у фейсбук.

✉ info@tja.lt

іішгірісти (išgirsti) – це простір для квір-соціальних та культурних дій. Сфери його діяльності включають квір-культуру, архівування та психосоціальне благополуччя.

Щоб отримати більше інформації, відвідайте сайт <https://isgirsti.lt/> або сторінки організації в інстаграм та фейсбук.

Фестиваль Сапфо (Sapfo festival) – це незалежний, некомерційний, ініційований спільнотою фестиваль, який забезпечує таке необхідне середовище для співпраці та основу для встановлення наметів та квір-феміністської спільноти.

Щоб отримати більше інформації, відвідайте сайт <https://sapfofest.lt/en/> або сторінки організації в інстаграм та фейсбук.

Вільнюський квір фестиваль “Креївес” («Kreivės») – це культурна та соціальна ініціатива, яка організовує такі заходи як кінопокази, читання, виставки та вечірки.

Щоб отримати більше інформації, відвідайте сайт <https://festivaliskreives.lt/en/> або сторінки організації в інстаграм та фейсбук.